

KIẾN MINH: DÒNG CHẢY LỊCH SỬ, VĂN HÓA VÀ KHÁT VỌNG VƯỜN LÊN

Vị trí địa lý và điều kiện tự nhiên – Nền tảng phát triển bền vững

Xã Kiến Minh ngày nay được thành lập theo Nghị quyết số 1669/NQ-UBTVQH15 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội trên cơ sở sáp nhập ba xã: Đông Phương, Đại Đồng và Minh Tân thuộc huyện Kiến Thụy cũ. Với diện tích tự nhiên 16,32 km² và quy mô dân số trên 26.000 người, Kiến Minh hiện là một trong những địa phương lớn, giữ vị trí chiến lược tại khu vực phía Nam thành phố Hải Phòng.

Nằm ở trung tâm vùng đồng bằng ven biển huyện Kiến Thụy trước đây, xã Kiến Minh sở hữu vị trí địa lý thuận lợi, là đầu mối giao thương kết nối trung tâm huyện với các đô thị đang phát triển xung quanh. Địa bàn xã được bao bọc và kết nối bởi hệ thống hạ tầng giao thông huyết mạch như các tuyến tỉnh lộ 361, 362, 363; đặc biệt là tuyến đường cao tốc Ninh Bình – Hải Phòng (CT.08) và định hướng tuyến đường sắt Lào Cai – Hà Nội – Hải Phòng đang mở ra không gian phát triển đột phá về logistics và dịch vụ.

Từ xa xưa, vùng đất này đã được thiên nhiên ưu đãi với địa hình đồng bằng bằng phẳng, màu mỡ do phù sa của hệ thống sông Đa Độ và các nhánh sông nội đồng bồi đắp. Mạng lưới sông ngòi dày đặc (bao gồm sông Đa Độ, sông Tập, sông Sàng tại khu vực Minh Tân xưa) không chỉ cung cấp nguồn nước dồi dào cho nông nghiệp mà còn sớm định hình nên bản sắc văn hóa sông nước độc đáo và các làng xóm trù phú từ rất sớm. Với khí hậu nhiệt đới gió mùa thuận lợi, cư dân Kiến Minh qua nhiều đời nay đã cần cù lao động, phát triển mạnh mẽ nghề trồng lúa nước, chăn nuôi, nuôi trồng thủy sản cùng các ngành nghề thủ công truyền thống.

Quá trình hình thành cộng đồng dân cư và những địa danh cổ

Lịch sử xã Kiến Minh gắn liền với hành trình hàng thế kỷ khai hoang, lấn biển, đắp đê của các thế hệ người Việt cổ trên mảnh đất Hải Phòng. Sự hình thành dân cư tại đây mang đậm nét đặc trưng của văn hóa đồng bằng Bắc Bộ với các làng cổ quần cư ven sông hoặc dọc các trục giao thông, gắn liền với hình ảnh cây đa, giếng nước, sân đình, mái chùa và tinh thần cố kết cộng đồng bền chặt. Trước khi hợp nhất vào năm 2025, ba vùng đất Đông Phương, Đại Đồng và Minh Tân đã có một chiều dài lịch sử với những dấu ấn đặc sắc riêng:

- **Vùng đất Đông Phương – Dấu ấn Đại Trà và Lạng Côn:** Nơi đây nổi tiếng với địa danh cổ **Đại Trà** – một vùng đất rộng lớn từng là trung tâm sinh hoạt kinh tế, văn hóa cổ xưa. Cùng với đó là làng cổ **Lạng Côn**, nơi sản sinh và lưu giữ nghề làm bánh đa truyền thống, đậm đà vị quê hương, được gìn giữ qua nhiều thế hệ và trở thành thương hiệu tiêu biểu của huyện Kiến Thụy. Các thôn làng như **Đức Phong, Phong Cầu** cùng chung tay xây dựng nên một vùng quê trù phú, giàu tinh thần học tập và lao động sản xuất.

- **Vùng đất Đại Đồng – Khát vọng đoàn kết và kiên cường:** Quá trình hình thành dân cư nơi đây gắn liền với công cuộc chinh phục đồng ruộng, biến những vùng đất thuần nông thành những cánh đồng bờ xôi ruộng mật. Sự cố kết dòng họ và tinh thần tương thân tương ái đã hun đúc nên một cộng đồng Đại Đồng vững chắc trước mọi biến động của lịch sử.

- **Vùng đất Minh Tân – Từ Minh Liễn cổ xưa đến Trung tâm hành chính mới:** Trải qua nhiều diên cách hành chính từ tên cổ Minh Liễn sang tổng **Sâm Linh**, rồi mang tên **Cốc Liễn** – nơi từng giữ vai trò là phủ lý của phủ Kiến Thụy xưa, vùng đất này có vị thế hành chính và quân sự rất quan trọng trong lịch sử. Hệ thống làng cổ như **Vũ Vị** (nay là nơi đặt trung tâm hành chính của xã Kiến Minh), **Sâm Linh**, **Thấp Linh**, **Thọ Linh**, **Thù Du** tạo nên một quần thể văn hóa giàu di sản, đậm đặc các lễ hội và phong tục tập quán tốt đẹp.

Truyền thống cách mạng vẻ vang qua các thời kỳ kháng chiến

Trong suốt chiều dài lịch sử đấu tranh giải phóng dân tộc, nhân dân ba xã cũ trên địa bàn Kiến Minh ngày nay luôn giữ vững lòng yêu nước nồng nàn và tinh thần thượng võ, kiên cường.

- **Cách mạng Tháng Tám năm 1945:** Dưới sự lãnh đạo của Đảng, các cơ sở cách mạng tại Đông Phương, Đại Đồng và Minh Tân đã nhanh chóng phát triển, giác ngộ quần chúng. Khi thời cơ đến, nhân dân ba địa phương đã đồng loạt đứng lên cùng quân dân huyện Kiến Thụy giành chính quyền về tay nhân dân, mở ra kỷ nguyên làm chủ quê hương.

- **Kháng chiến chống thực dân Pháp (1946 – 1954):** Hưởng ứng Lời kêu gọi Toàn quốc kháng chiến, nhân dân địa phương vừa đẩy mạnh sản xuất, vừa kiên cường bám đất giữ làng. Sự kiện thành lập Chi bộ Đảng đầu tiên tại Đại Đồng vào **tháng 4 năm 1947** đã đánh dấu bước ngoặt quan trọng, tổ chức chặt chẽ phong trào kháng chiến tại địa phương. Trải qua gian khổ, hàng ngàn người con ưu tú đã nhập ngũ, cùng hậu phương đóng góp sức người sức của, góp phần vào chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ.

- **Kháng chiến chống Mỹ cứu nước (1954 – 1975):** Bước vào thời kỳ này, vùng đất Kiến Minh đóng vai trò là hậu phương xã hội chủ nghĩa vững chắc. Nhân dân tích cực hưởng ứng các phong trào thi đua lịch sử: "*Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người*", "*Ba sẵn sàng*", "*Ba đảm đang*"... Hàng nghìn lượt thanh niên đã lên đường ra tiền tuyến, chiến đấu dũng cảm trên khắp các chiến trường miền Nam, tô thắm thêm trang sử vàng độc lập.

- **Xây dựng và bảo vệ Tổ quốc:** Sau năm 1975, phát huy truyền thống cách mạng, địa phương tiếp tục thực hiện tốt nghĩa vụ quân sự bảo vệ biên giới, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn, đồng thời tập trung khôi phục, phát triển kinh tế sau chiến tranh.

Bước chuyển mình mạnh mẽ trong thời kỳ đổi mới và xây dựng nông thôn mới

Thực hiện đường lối đổi mới của Đảng từ năm 1986, Đảng bộ và nhân dân các xã Đông Phương, Đại Đồng, Minh Tân đã chủ động khắc phục khó khăn, chuyển dịch mạnh mẽ cơ cấu kinh tế. Từ kinh tế thuần nông manh mún, địa phương đã vươn lên phát triển kinh tế hàng hóa, tăng tỷ trọng thương mại, dịch vụ và tiểu thủ công nghiệp.

Ứng dụng khoa học kỹ thuật đã làm thay đổi diện mạo nông nghiệp, hình thành các vùng sản xuất tập trung, nuôi trồng thủy sản công nghệ cao bền vững. Bên cạnh đó, các lĩnh vực giáo dục - đào tạo, y tế cơ sở được đầu tư đồng bộ, khang trang. Tinh thần hiếu học, phong trào khuyến học, khuyến tài được lan tỏa sâu rộng trong các dòng họ, khu dân cư. Đời sống vật chất, tinh thần của người dân không ngừng được nâng cao; phong trào "*Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa*" phát triển mạnh mẽ.

Đặc biệt, chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới, nông thôn mới nâng cao đã tạo nên một cuộc bút phá diện mạo quê hương. Hệ thống đường giao thông được bê tông hóa, mở rộng; các công trình phúc lợi xã hội, trường học, trạm y tế được xây dựng hiện đại; cảnh quan môi trường sáng - xanh - sạch - đẹp. Thành quả vẻ vang này chính là nền tảng vững chắc để ba địa phương cùng hội tụ, vững vàng bước vào mái nhà chung Kiên Minh năm 2025.

Kiến Minh hôm nay – Hội tụ tiềm năng, khát vọng vươn tới tương lai

Sự kiện ngày 01 tháng 7 năm 2025, khi bộ máy hành chính của xã Kiến Minh chính thức đi vào hoạt động, đã đánh dấu một chương mới đầy hứa hẹn. Sự hợp nhất này không chỉ đơn thuần là thay đổi địa giới hành chính mà là sự hòa quyện, kết tinh những giá trị tinh hoa: sự cần cù của Đông Phương, tính kiên cường của Đại Đồng và bề dày văn hiến của Minh Tân.

Nằm trong định hướng phát triển không gian phía Nam và Đông Nam của thành phố Hải Phòng đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050, xã Kiến Minh đang đứng trước những vận hội thiên niên kỷ. Với vị trí tiếp giáp các vùng đô thị hóa nhanh (phường Hưng Đạo, phường Dương Kinh) và hành lang kinh tế ven sông Đa Độ, Kiến Minh hướng tới mục tiêu phát triển toàn diện dựa trên ba trụ cột chiến lược:

1. Nông nghiệp hàng hóa hiện đại: Phát triển các mô hình nông nghiệp sinh thái, công nghệ cao, nâng cao giá trị gia tăng gắn với bảo vệ môi trường.

2. Tiểu thủ công nghiệp, xây dựng và logistics: Tận dụng tối đa lợi thế từ các trục giao thông lớn (tỉnh lộ 361, 362, 363, cao tốc CT.08) và quy hoạch ga đường sắt để xây dựng trung tâm dịch vụ kho vận, kho bãi hậu cần; đồng thời bảo tồn, quảng bá làng nghề bánh đa truyền thống Lạng Côn.

3. Thương mại và dịch vụ: Mở rộng các loại hình dịch vụ phù hợp với tốc độ đô thị hóa, thu hút đầu tư, chuyển dịch mạnh mẽ cơ cấu lao động địa phương.

Song hành với phát triển kinh tế, xã Kiến Minh tập trung đẩy mạnh cải cách hành chính, xây dựng mô hình "*Chính quyền thân thiện*", quyết tâm đi đầu trong chuyển đổi số, xây dựng chính quyền số và xã hội số để phục vụ nhân dân ngày một tốt hơn.

Trải qua bao thăng trầm của lịch sử, từ những làng quê cổ ven dòng sông Đa Độ lịch sử, xã Kiến Minh hôm nay đang vươn mình mạnh mẽ. Kế thừa trọn vẹn di sản quý báu của cha ông, với sự đồng thuận của lòng dân và sự quyết liệt của hệ thống chính trị, Đảng bộ, chính quyền và nhân dân xã Kiến Minh tự tin viết tiếp những trang sử mới, xây dựng quê hương ngày càng giàu mạnh, văn minh, hiện đại và phát triển bền vững.

Biên soạn và tổng hợp: Nguyễn Ngọc Tân